

Nr 126.

Ankom till riksdagens kansli den 31 maj 1932 kl. 6 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för en andra tilloppstunnel vid Porjus kraftstation jämte två i ämnet väckta motioner.

(4:e avd.)

Uti den till riksdagen den 4 januari 1932 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1932/1933 har Kungl. Maj:t, under återopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för nämnda dag (utgifter för kapitalökning, bil. 2 punkten 30) föreslagit riksdagen att till en andra tilloppstunnel vid Porjus kraftstation för budgetåret 1932/1933 anvisa ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 59 och 60 i återopade statsrådsprotokollet.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren, nr 267, av herr *C. I. Asplund* m. fl. och den andra inom andra kammaren, nr 378, av herrar *E. Hage* och *O. W. Lövgren*, i vilka yrkats, att riksdagen ville för sin del besluta att för påbörjande av en andra avloppstunnel vid Porjus kraftverk bevilja ett anslag av lånemedel å 150,000 kronor, därest ej nämnda arbete kan utföras såsom beredskapsarbete.

I fråga om de skäl, motionärerna återopat till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen I: 264.

Med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition, nr 32, gjorda framställning har 1929 års riksdag medgivit, att för påbörjande av arbeten med en andra tillloppstunnel vid Porjus kraftstation finge användas ett belopp av högst 250,000 kronor av reservationer å de av riksdagen å riksstaten för år 1921 och å tilläggsstat för år 1920 anvisade reservationsanslagen om tillhopa 17,500,000 kronor till uppförande av bostadshus för tjänstemän vid postverket, telegrafverket samt statens järnvägar och vattenfallsverk. Därefter har riksdagen för fortsättande av dessa arbeten för vardera av budgetåren 1930/1931 och 1931/

1932 anvisat reservationsanslag av 300,000 kronor. Till förfogande för ifrågavarande ändamål har alltså ställts ett belopp av sammanlagt 850,000 kronor.

Tunneln i fråga utgör ett led i vissa av vattenfallsstyrelsen planerade utvidgningsarbeten vid Porjus för tillgodoseende av kraftbehovet vid malmfälten och statens järnvägar samt i Norrbottens kustland. Kostnaderna för anläggningen hava beräknats kunna stanna vid 1,000,000 kronor genom arbetenas utsträckande över en jämförelsevis lång tidrymd och deras bedrivande huvudsakligen under sådana årstider, då ledig arbetskraft finnes tillgänglig.

I skrivelse den 26 september 1931 har *vattenfallsstyrelsen* beträffande detta företag anfört bland annat, att för den del av tunneln, som ännu återstode att utföra, beräknades en arbetstid av cirka 20 månader eller till tiden omkring den 1 juni 1933. De mot den nya vattenvägen svarande betongarbetena för intag och fördelningsbassäng borde således utföras under sommaren 1932. Under framhållande, att det för slutförande av tunnelsprängningen erfordrades, att återstoden, 150,000 kronor, av de för arbetsföretaget behövliga anslagsmedlen ställdes till förfogande under nästkommande budgetår, har styrelsen nu hemställt om anvisande av detta belopp.

I nyssnämnda skrivelse har vattenfallsstyrelsen även gjort framställning om anvisande av 150,000 kronor till påbörjande av en andra *avloppstunnel* vid Porjus kraftstation. Denna tunnel, för vilken kostnaden beräknats till 1,600,000 kronor, ingår i det på lång sikt lagda programmet för Porjusstationens successiva utbyggnad och har tänkts skola liksom den andra tillloppstunneln utföras i långsam takt och bliva färdigställd på en tid av ungefär fem år. Visserligen vore det — framhåller styrelsen — ej möjligt att nu förutsäga, när det genom avloppstunnelns dubbling vunno krafttillskottet komme att erfordras, men det vore desto mindre anledning rubba det på lång sikt lagda programmet för Porjusstationens successiva utbyggnad, som arbetstillgången i dessa trakter under de närmaste åren måste bliva mycket knapp. En nedläggning år 1933 av tunnelarbetena skulle därför föranleda stora svårigheter ur arbetslöshetssynpunkt.

Departementschefen har för egen del anfört följande:

»I enlighet med vattenfallsstyrelsens hemställan torde medel nu böra anvisas för slutförandet av arbetet å omförmälda tillloppstunnel.

Vad åter beträffar den andra avloppstunneln synes igångsättande av arbetet å densamma kunna ännu något anstå.»

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag om anvisande av det för en andra *tillloppstunnel* återstående erforderliga beloppet, 150,000 kronor.

Vad åter angår det motionsvis framförda yrkandet om anslag till påbörjandet av en andra *avloppstunnel* får utskottet framhålla, att arbetena å den nya tillloppstunneln visserligen börja närma sig sin fullbordan, men att den sysselsatta arbetsstyrkan dock kan påräkna arbete där ännu en tid framåt. Önskvärt är visserligen att kunna bereda denna arbetarstam fortsatt sysselsättning vid den planerade nya avloppstunneln. Enligt vad utskottet inhämtat, synes emellertid kunna anstå med eventuellt beslut härom till 1933 års riksdag.

Med tillstyrkande alltså av Kungl. Maj:ts förslag och avstyrkande av motionerna, hemställer utskottet,

- a) att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag, må till *en andra tilloppstunnel vid Porjus kraftstation* för budgetåret 1932/1933 anvisa ett reservationsanslag av 150,000 kronor, att utgå av lånemedel;
- b) att herrar Asplunds m. fl. samt Hages och Lövgrens i Nyborg motioner I: 267 och II: 378 ej må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 31 maj 1932.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Kvarnzelius, Bergqvist, Nilsson* i Gränebo, *Svensson* i Kompermåla, *Oscar Olsson, Asplund, Walles, P. A. Bergström, Carlsson* i Gävle, *Thulin, Pauli* och *Nylander*; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Jansson* i Falun, *Bengtsson* i Norup, *Törnkvist* i Karlskrona, *Strindlund, Olsson* i Blädinge, *Wigforss, Olofsson* i Digernäs, *Andersson* i Höör, *Lindskog, Järte* och *Persson* i Falla.

Reservation

av herrar *Oscar Olsson, Asplund, Walles, P. A. Bergström, Pauli, Anderson* i Råstock, *Jansson* i Falun, *Törnkvist* i Karlskrona, *Wigforss* och *Andersson* i Höör, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet har ej — — — — —
— — — 150,000 kronor.

Utskottet får likaledes, under hänvisning till vad vattenfallsstyrelsen i detta avseende anfört, tillstyrka, att anslag till igångsättning av arbetena å en andra *avloppstunnel* beredes med 150,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må under utgifter för kapitalökning för budgetåret 1932/1933 anvisa

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag, till *en andra tilloppstunnel vid Porjus kraftstation* ett reservationsanslag av 150,000 kronor, att utgå av lånemedel;

b) i anledning av de av herrar Asplund m. fl. och Hage och Lövgren i Nyborg väckta motionerna I:267 och II:378, till *en andra avloppstunnel vid Porjus kraftstation* ett reservationsanslag av 150,000 kronor, att utgå av lånemedel.»
